

BETÆNKNING**Afgivet af udvalget for Kultur-, Uddannelse-, Forskning og Kirke
vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges til EM 2013, at fremkomme med forslag til etablering af yderligere en efterskole i Grønland, med placering i Tasiilaq.**

(Medlem af Inatsisartut Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit)

Afgivet til beslutningsforslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen seneste bestået af:

Inatsisartutmedlem Hans Aronsen, (IA), formand

Inatsisartutmedlem Jørgen-Ole Nyboe Nielsen, (D), næstformand

Inatsisartutmedlem Harald Bianco, (IA),

Inatsisartutmedlem Ruth Heilmann, (S)

Inatsisartutmedlem Aleqa Hammond, (S)

Udvalget har efter 1. behandlingen den 30. april under FM2012 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Forslagsstiller anfører i sin begrundelse for forslaget blandt andet, at efterskoleordningen er populær i Grønland, og at antallet af ansøgere til efterskoleophold er højt i forhold til kapaciteten i de eksisterende efterskoler.

Der har til de eksisterende to efterskoler for skoleåret 2011/2012 været registreret følgende oplysninger om antal ansøgninger, optagelser og afviste elever:

	ANTAL ANSØGNINGER	ANTAL OPTAGNE	ANTAL AFVISTE
Villads Villadsens Efterskole	180	80	100
Efterskolen i Maniitsoq	160	70	90
Efterskolerne i Danmark	328	259	69
I ALT	668	409	259

Der har således været i alt 259, ud af 668 ansøgere, som har fået afslag.

På baggrund af efterskolernes popularitet og de erfaringsmæssigt gode menneskelige resultater, foreslår forslagsstiller, at der etableres yderligere en permanent efterskole.

Da de eksisterende to efterskoler, Villads Villadsens Efterskole i Qasigiannnguit og Efterskolen i Maniitsoq har placering i Vestgrønland, foreslås det, at den nye efterskole placeres i Østgrønland, nærmere betegnet i Tasiilaq.

Forslagsstiller nævner, at en placering af den nye efterskole i Tasiilaq vil få stor betydning for Tasiilaq by og omegn, samt for befolkningen. Eleverne vil ikke alene opleve de naturskønne omgivelser, men også en anderledes kultur og de vil kunne sætte gang i det daglige liv i byen. Tasiilaq distrikt har gode muligheder til udflugtsarrangementer, som andre efterskoler også tilbyder. De nedlagte bygder, Qernertuarsuit eller Ikkatseq og skolens lejrskole er absolut velegnede til sommerudflugter, ligesom hundeslædeture kan arrangeres om vinteren.

Forslagsstiller tænker sig, at en stor del elever fra den vestlige del af Grønland bliver optaget i efterskolen i Tasiilaq, hvor eleverne på den måde får adgang til at opleve og udvikle deres kendskab til andre dele af Grønland. Omvendt kan eleverne fra den østlige del af Grønland, primært optages i de andre efterskoler i Vestgrønland.

Forslagsstiller har i forslaget anført følgende vedrørende de økonomiske konsekvenser:

"De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Afhængig af, om der allerede findes egnede lokaliteter i Tasiilaq som kan ombygges til skole og kollegier, eller om der skal opføres helt nye faciliteter, anslås etableringsudgifterne til at ligge mellem 75 og 100 millioner kroner. Herunder skal der beregnes positive effekter, i form af skatteindtægter til kommunen og Selvstyret.

Til sammenligning kan det nævnes, at udgifterne til Villads Villadsens Efterskole i Qasigiannnguit, som var ombygning af eksisterende bygninger, beløb sig til ca. 45 millioner kroner.

Derudover skal der, jfr. landstingslov nr. 13 af 5. december 2008, om efterskoler, afholdes tilskud til driften fra Selvstyret, som anslås til at blive omkring 13 millioner kroner årligt.

De administrative konsekvenser vil i den indledende fase være tidsforbrug til planlægning og projektering, og senere, når efterskolen er taget i brug, tidsforbruget til lovens krav om tilsyn, jf. § 21 i landstingsloven.”

Første behandling af forslaget i Inatsisartut

Der var under debatten bred enighed om, at etableringen af efterskoler har vist sig at have en positiv effekt for uddannelsessystemet og som et stort plus for eleverne. Ligeledes var der principiel støtte til forslaget, men flere ordførere rejste spørgsmålet om, hvorledes finansieringen af efterskolen skulle tilvejebringes.

Inuit Ataqtigiit fandt, at det var i orden med en placering i Tasiilaq, men ønskede forslaget drøftet i sammenhæng med drøftelserne af skolehjemmsredegørelsen og den kommende drøftelse af uddannelsesstrategien.

Siumut fandt ikke, at placeringen af en kommende efterskole var væsentlig, men fandt det vigtigt, at der blev foretaget flere undersøgelser herunder mulighederne for at udvide de eksisterende tilbud til gavn for de unge, der havde fået afslag på optagelse.

Demokraterne fandt, at det er vigtigt, at højne niveauet i folkeskolen. Tasiilaq så partiet som et muligt uddannelsessted nr. 1 i Østgrønland med en moderne skole. Partiet ønskede behandlingen af forslaget udsat til EM2012, således at det indgår i drøftelserne af den samlede uddannelsesplan for hele Grønland.

Atassut mener, at der er god grund til at øge antallet af efterskoler i Grønland, og finder, at en placering i Tasiilaq har gode intentioner.

Kattusseqatigiit Partiiat støtter etableringen af en efterskole i Tasiilaq. Partiet mener, at det bør undersøges, hvorvidt elevernes kundskaber efter afgang fra folkeskolen er tilstrækkelige, og at sagen bør afvente drøftelserne af uddannelsesstrategien.

Naalakkersuisoq for Uddannelse, Forskning og Nordisk samarbejde finder, at der er behov for en prioritering af indsatserne og en stillingtagen til den fremtidige kommunale skolestruktur. Forslaget bør indgå i debatten om uddannelsesstrategien.

Møder

Udvalget har under FM2012 haft møde med ledelsen af Villads Villadsens Efterskole samt repræsentanter for Inerisaavik.

Udvalgets behandling af forslaget.

Udvalget konstaterer indledningsvis, at der var principiel støtte til forslaget, men at der ikke var enighed om finansieringen og placeringen af efterskolen i Tasiilaq.

Udvalget har i sin behandling af forslaget gennemgået en række punkter for at belyse alle elementerne i forslaget. Om en efterskole efterfølgende skal etableres afgøres således ikke ved en eventuel vedtagelse af forslaget, idet forslaget alene pålægger Naalakkersuisut at tilvejebringe et egnet beslutningsgrundlag. Formålet med nærværende betænkning vil derfor først og fremmest være at identificere en række forhold og elementer, som nødvendigvis må indgå i undersøgelserne.

Overvejelser vedrørende elevgrundlaget

Det blev under forslagets 1. behandling nævnt, at antallet af ansøgere til efterskoleophold er højt i forhold til kapaciteten i de eksisterende efterskoler.

Som samfund har vi en interesse i at tilbyde uddannelsespladser i et omfang, der i hvert fald tilnærmelsesvist harmonerer med samfundets langsigtede behov for uddannet arbejdskraft. Herudover finder Udvalget, at det af rent menneskelige (og samfundsøkonomiske) hensyn kan være hensigtsmæssigt at afskære ansøgere fra uddannelsespladser, som vedkommende ansøgere er åbenbart uegnede til, grundet f.eks. manglende kvalifikationer eller modenhed. Dette ud fra en betragtning om, at det for den enkelte med stor sandsynlighed vil opleves som et større nederlag at falde fra en uddannelse på grund af åbenbar uegnethed, end blot at modtage afslag på optagelse. Det bør i den forbindelse undersøges, i hvilket omfang afslag på optagelse i de eksisterende efterskoler skyldes mangel på elevpladser eller manglende kvalifikationer hos de elever, der søger optagelse således, at der ikke blot sker en "deponering" af restgruppen.

Overvejelser om en efterskoles placering i Tasiilaq

Forslaget indebærer, at efterskolen vil blive placeret i Tasiilaq. En sådan placering kan bl.a. være egnet til at fremme særligt østgrønlandske børns adgang til efterskolesystemet, ligesom en sådan placering kan fremme integrationen af Øst- og Vestgrønland.

Udvalget står fast på, at man prioriterer en placering af en kommende efterskole i Tasiilaq meget højt.

I forbindelse med beslutningen om efterskolens placering, er der flere forhold, der bør inddrages i beslutningsgrundlaget. Efterskolens opland skal med fordel kunne tilbyde gode muligheder for sociale aktiviteter, såsom muligheder for familiekontakt, etablering af kontaktfamilier, fritidsaktiviteter, kulturelle arrangementer og foreningsarbejde. Udvalget er i forbindelse med muligheden for etablering af kontaktfamilier opmærksom på, at der skal være et fornuftigt forhold mellem antallet af elever på en efterskole og antallet af familier i det omgivende samfund.

Efterskolens placering skal samtænkes med muligheden for rekruttering af et tilstrækkeligt antal kvalificerede lærerkræfter, sådan at efterskolen ikke konkurrerer med en lokal skole om lærere i et område, hvor der i forvejen er stor lærermangel.

Efterskolens placering bør også samtænkes med de lokale trafikforhold, således at begrænsede trafikmuligheder eller dårlig regularitet ikke i unødigt omfang risikerer at afskære eleverne fra deres familier i forbindelse med besøgsrejser f.eks. ved jule- eller påsketid. Dårlige trafikale forhold vil ligeledes kunne virke hæmmende i forhold til rekruttering af lærere og elevsøgning.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Udvalget har noteret, at særligt spørgsmålet om det var muligt at finde de økonomiske midler til finansieringen af forslaget blev fremført af en række ordførere ved forslagets 1. behandling. Udvalget bemærker, at forslagsstiller anslår etableringsomkostningerne til at være mellem 75 og 100 millioner kroner, afhængigt af, om der findes bygninger, der ville kunne ombygges, eller om der skal opføres helt nye faciliteter. Tilskud til driften anslås til at være 13 millioner kroner om året. Til sammenligning blev, der i 2012 givet henholdsvis 9,6 og 10,5 millioner kroner i driftstilskud til efterskolerne i Villads Villadsen Efterskole og Efterskolen Maniitsoq.

Det ligger ikke inden for udvalgets ressourcer, at vurderer forslagets samlede økonomiske konsekvenser for Landskassen og dermed for samfundet.

Udvalgets samlede overvejelser

Udvalget finder det meget vigtigt, at etableringen af en eventuel kommende efterskole koordineres bredt med de øvrige tiltag på uddannelsesområdet, og Naalakkersuisut opfordres derfor til primært at sammenholde forslaget med den kommende uddannelsesplan II, men også sætte forslaget i relation til resultaterne af redegørelsen om marginaliseringstruede unge (FM2012/129), skolehjemssredgørelsen, frafaldsundersøgelsen fra 2010 samt gælds- og inve-

steringsstrategien således at det af redegørelsen klart vil fremgå, hvorledes man fra Naalakkersuisuts side forventer at samfundet vil få mest muligt ud af de investerede midler med henblik på at nå målsætningen om, at 70 % af en ungdomsafgang i 2025 skal have en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Samtidig finder udvalget, at det er vigtigt, at de økonomiske konsekvenser ved etablering af en efterskole i Tasiilaq belyses fyldestgørende og ikke mindst den mulige finansiering af forslaget. Udvalget finder således, at det er nødvendigt, at der gennemføres en nøje analyse af forholdene omkring etablering af en ny efterskole. Ikke blot de økonomiske aspekter der er forbundet med etablering og drift, men blandt andet også en nærmere analyse af den demografiske udvikling, mulighederne for at tiltrække elever og et tilstrækkeligt antal kvalificerede lærere. Alt sammen sat i forhold til resultaterne af de ovenfor nævnte redegørelser og strategier, således at der etableres det bedst mulige beslutningsgrundlag for en vurdering af, hvorledes de midler der fremover skal anvendes på uddannelsesområdet bedst muligt prioriteres, således at samfundet får mest mulig ønsket effekt af de investerede midler.

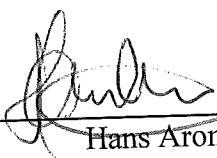
På baggrund af de i betænkningen fremførte overvejelser fremsætter udvalget følgende ændringsforslag:

"Forslag til Inatsisartut beslutning om, at Naalakkersuisut senest til forårssamlingen 2013 pålægges at udarbejde en redegørelse, der skal udgøre et fyldestgørende grundlag for en beslutning om placeringen af en efterskole i Tasiilaq".

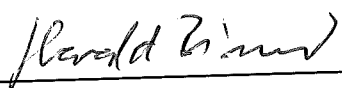
Udvalgets indstillinger

Et enigt udvalg indstiller på denne baggrund ændringsforslaget til vedtagelse

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Hans Aronsen
Formand

Jørgen-Ole Nyboe Nielsen
Næstformand

Harald Bianco

Ruth Heilmann

Aleqa Hammond